

Migraine Comorbidities : A Clinical and Molecular Genetic Study
(Migreeni ja liitännäissairaudet, kliininen ja molekyyliogeneettinen tutkimus)

Yli kymmenesosan suomalaisista arvioidaan kärsivän migreenistä vähintään jossain vaiheessa elämää. Mittavasta tutkimustyöstä huolimatta migreenin syntymekanismien ja genetiikan keskeiset kysymykset ovat pitkälle ratkaisematta. Yksi lähestymistapa on tutkia muiden sairauksien ja migreenin yhteyttä.

Aiemmissa tutkimuksissa migreenin on todettu assosioituvan epilepsiaan, aivoinfarktiin, psykiatriin häiriöihin ja moniin muihin sairaustiloihin. Tilastollisen yhteyden lisäksi migreenin ja epilepsian välillä on kliinisiä ja geneettisiä yhteneväisyyksiä. Lisäksi aurallisen migreenin tiedetään yli kaksinkertaistavan aivoinfarktin riskin, mutta yhteyden mekanismi tunnetaan puutteellisesti. Kaulavaltimon sisäseinämän repeämä eli dissekaatio on tärkeä aivoinfarktin aiheuttaja, erityisesti nuorilla. Tavalliselle migreenille altistavia geenejä ei ole tunnistettu, mutta hemipleegisen migreenin taustalta on tunnistettu kolme geeniä. Hemipleeginen migreeni on voimakasoireinen mutta harvinainen aurallisen migreenin alatyyppejä. Kaikkein tehokkaimmat kohtauslääkkeet eli triptaanit on turvallisuussyistä toistaiseksi kielletty hemipleegistä migreeniä sairastavilta.

Tutkimuksen pohjana toimi suomalainen migreenipotilaiden sukuaineisto. Se sisältää tietoja yli 1 600 perheestä ja yli 7 500 henkilöstä. Tutkimuksessa selvitettiin migreenikkojen ja verrokkien muita sairauksia. Vastaavasti selvitettiin migreenin esiintyvyyttä ja kliinisiä piirteitä dissekaation saaneilla potilailla. Migreenille altistavien perimän alueiden eli lokusten löytämiseksi suoritettiin kytöntäanalyysi 36 perheelle, joissa näköaurallisen migreenin esiintyvyys on erityisen runsasta. Lisäksi selvitettiin triptaanien soveltuvuutta hemipleegistä migreeniä sairastaville potilaille.

Tutkimuksessa migreenikoilla todettiin verrokkeja enemmän allergiaa, psykiatrisia häiriöitä ja alhaista verenpainetta. Lisäksi aurallista migreeniä sairastavilla miehillä todettiin verrokkeja enemmän epilepsiaa ja aivoinfarkteja ja vastaavasti dissekaatiopotilailla todettiin verrokkeja enemmän aurallista migreeniä. Dissekaatio vaikuttaakin toimivan yhtenä linkkinä migreenin ja aivoinfarktin välillä. Kytöntäanalyysissä saatiin lisävahvistusta migreenin ja epilepsian yhteydelle, koska aurallisen migreenin havaittiin assosioituvan lokukseen kromosomissa 9q21-q22. Saman alueen on nimittäin aiemmin havaittu assosioituvan näköauralliseen epilepsiaan. Lisäksi tutkimuksessa havaittiin, että triptaanit vaikuttaisivat olevan tehokkaita ja turvallisia hemipleegistä migreeniä sairastaville potilaille.

Väitöskirja kokonaan <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-6197-4>